

ВІДДІЛ ОСВІТИ КРАСНОАРМІЙСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ

Матеріали до інструктивно – методичної наради
«Стратегія розвитку психологічної служби відділу освіти
Красноармійської міської ради на 2014-2015 н.р.»

Підготувала
методист ММК
Соловйова В.В.

м. Красноармійськ, 2014

Рекомендації працівникам психологічної служби до нового 2013 – 2014 навчального року

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від «25» липня 2014 р. № 1/9-374 «Стан та особливості діяльності психологічної служби системи освіти у 2014-2015 навчальному році», надаємо рекомендації про пріоритетні напрямки діяльності практичних психологів у новому 2014-2015 навчальному році та перелік рекомендованих джерел та фахових періодичних видань.

Події останніх місяців, які відбуваються в Україні, вкрай складна соціально-політична ситуація у суспільстві показали необхідність соціально-психологічного захисту і психологічної допомоги як дітям і окремим людям, так і цілим соціальним групам. Надзвичайної уваги потребують діти із сімей, в яких загинули їхні рідні та близькі, друзі і знайомі. Працівникам психологічної служби необхідно знати про такі сім'ї, своєчасно надати необхідну психологічну, соціально-педагогічну допомогу

У зв'язку з цим, суттєво підвищується роль та значення професійної діяльності працівників психологічної служби системи освіти (практичних психологів і соціальних педагогів, методистів з психологічної служби районних (міських) методичних кабінетів, працівників навчально-методичних кабінетів (центрів) психологічної служби системи освіти).

В цій ситуації доречно користуватися Порядком взаємодії суб'єктів соціальної роботи із сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах, затвердженим наказом №1983/388/452/221/556/596/106 від 14.06.2006 (Мінсім'ямолодьспорту, МОЗ, МОН, Мінпраці, Мінтранспорту, МВС та Держдепартаменту з питань виконання покарань).

Психологічна служба системи освіти має надавати психологічну і соціально-педагогічну допомогу постраждалим, переселеним, біженцям, членам їх сімей і родичам загиблих в ході АТО. Зазначаємо, що така робота має бути системною, довготривалою та проводитись на високому науково-методичному рівні.

Основними напрямками соціальної і психологічної реабілітації постраждалих є наступні:

– соціально-педагогічна допомога сім'ям вимушених переселенців у налагодженні соціальних зв'язків із місцевими закладами охорони здоров'я, працевлаштування, соціальних служб, закладів і установ освіти, забезпеченні

дітей навчальними посібниками, підручниками, іншим навчальним приладдям;

- надання соціально-педагогічної і психологічної допомоги вступникам і першокурсникам ВНЗ і ПТНЗ в адаптації до нових умов навчально-виховного процесу та налагодження побутових умов їх проживання і встановлення нових соціальних зв'язків у навчальному закладі і за його межами;

- залучення постраждалих дітей до участі в діяльності позашкільних навчальних закладів з метою створення умов для їхньої самореалізації та проведення діагностичної і корекційно-відновлювальної роботи з ними практичних психологів цих закладів;

- робота з дітьми зазначених категорій під час літнього оздоровлення у таборах відпочинку, навчальних закладах, місцях тимчасового перебування

- залучення вихованців, учнів, студентів зазначених категорій до активної виховної і розвивальної діяльності в позаурочний час, реабілітація

- забезпечення індивідуального супроводу працівниками психологічної служби системи освіти всіх без винятку дітей, вихованців, учнів, студентів зазначених категорій та надання їм необхідної корекційної, реабілітаційної і соціально-педагогічної допомоги від пережитого протягом навчального року шляхом впровадження психологічних ігор та праце - і музико терапії тощо;

- створення сприятливого соціально-психологічного клімату в навчальному закладі та оптимізація змісту і форм психологічної просвіти педагогічних працівників і батьків;

- недопущення своїми діями чи бездіяльністю вторинної травматизації учасників навчально-виховного процесу та, у разі потреби, перенаправляти дітей, батьків і педагогів до інших спеціалістів (психотерапевта, невролога тощо);

- застосування міжсекторальної взаємодії і мультидисциплінарного підходу до вирішення проблем, які виникають (за потреби звернутися до закладів і установ охорони здоров'я, підрозділів служби з надзвичайних ситуацій тощо з пропозицією співробітництва та координації у справі надання психологічної допомоги тим, хто її потребує);

- залучення до надання психологічної допомоги висококваліфікованих фахівців, практичних психологів, соціальних педагогів, психотерапевтів, консультантів ПМПК;

– організації для тих, хто безпосередньо працює з постраждалими: а) психологічну і професійну супервізію; б) методичну підтримку у вигляді буклетів, методичних розробок, проведення навчальних семінарів і семінарів з обміну досвідом; в) матеріальну допомогу у вигляді необхідного приладдя і оргтехніки.

Керівникам психологічних служб різних рівнів у наступному навчальному році необхідно забезпечити супервізію (професійних супровід) діяльності практичних психологів і соціальних педагогів, які працюватимуть із вказаною категорією дітей.

У цій роботі варто користуватися листом, який Міністерство направило до органів управління освітою обласних та Київської міської державної адміністрації з переліком методичної літератури та посібників, якими можна скористатися при здійсненні обстеження для встановлення віку дитини, яка залишилась без піклування батьків та потребує соціального захисту (лист МОН від 24.04.14 № 1/9-222).

Надання соціально-психологічної допомоги для багатьох працівників психологічної служби є новим видом діяльності. Тому, фахівці Українського НМЦ практичної психології і соціальної роботи разом з фахівцями ряду громадських організацій, підготували збірку методичних рекомендацій: Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період : [метод. рек.] / авт. кол.: Н. П. Бочкор, Є. В. Дубровська, О. В.Залеська та ін. ; [упор.: Н. В. Лунченко, Л. Л. Сідельнік]. – К. : МЖПЦ «Ла Страда-Україна», 2014. – 84 с.

Звертаємо увагу, що згідно пункту 2.4. Положення про психологічну службу системи освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки № 616 від 02.07. 2009 р. та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 липня 2009 р. за № 687/16703, діяльність психологічної служби включає такі основні напрями:

консультативно-методична допомога всім учасникам навчально-виховного процесу з питань навчання, виховання і розвитку вихованців, учнів, студентів, допомога органам державного управління у плануванні освітньої діяльності;

просвітницько-пропагандистська робота з підвищення психологічної культури в навчальних закладах та у сім'ї;

превентивне виховання (через засоби масової інформації, під час навчальної діяльності в рамках навчальних програм або як окремого предмета), метою якого є формування у вихованців, учнів,

студентів орієнтації на здоровий спосіб життя та захист психічного здоров'я; профілактика алкоголізму, наркоманії, ВІЛ-інфекції і злочинності.

Погіршення ситуації в Україні щодо вживання алкогольних та наркотичних речовин дітьми і молоддю формує гостру потребу щодо реалізації низки профілактичних і превентивних програм з формування здорового способу життя і свідомого ставлення до власного здоров'я.

Набуває актуальності питання щодо створення у навчальних закладах центрів примирення на базі яких будить готуватися медіатори (посередники) з числа учнів задля вирішення конфліктів. Доцільним буде проведення заходів на тему «Вплив ЗМІ на формування світогляду людини і її поведінку», під час яких учні розглянуть способи психологічного маніпулювання і впливу викривленої інформації на психіку людини.

Важливим напрямом діяльності працівників психологічної служби в 2014-2015 навчальному році залишається **забезпечення та психологічний супровід** підготовки учнів до профільного та професійного самовизначення.

Перелік рекомендованих джерел

Довідники, каталоги

1. Психологічна служба і ПМПК системи освіти (за результатами 2012–2013 навчального року) / [Березіна Н.О., Лунченко Н.В., Обухівська А.Г. та ін.] – К. : Ніка–Центр, 2013. – 60 с. – ISBN 978-966-521-139-3

Посібники

1. Діяльність психолого–медико–педагогічних консультацій в умовах інтеграції дітей з особливими освітніми потребами [Електрон.дані] / А.Г. Обухівська, Т.Д. Ілляшенко, Т.В. Жук. – К. : Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 140 с. – ISBN 978-617-7118-06-9

2. Інноваційні моделі підвищення кваліфікації працівників психологічної служби і консультантів ПМПК / авт. кол. за ред. Панка В.Г., Гаркавенко З.О. – Електрон. дані. – Київ, Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 219 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM), 12 см. – ISBN 978-617-7118-01-4

3. Організація та науково-методичне забезпечення діяльності психологічної служби і ПМПК / за наук. ред. В.Г. Панка та І.І. Цушка. – Електрон. дані. – Київ : Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 90 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM), 12 см. – ISBN 978–617–7118–04–5

4. Цушко І.І. Формування навичок захисту і збереження репродуктивного здоров'я учнівської і студентської молоді : практич. посіб. / І.І. Цушко. – Електрон. дані. – Київ, Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 104 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM), 12 см., ISBN 978–617–7118–02–1

5. Панок В. Г. Психологічна служба : [навч.-метод. посіб. для студентів і викладачів] / В. Г. Панок. – [2-е вид.]. – Кам'янець-Подільський : Друкарня Рута, 2013. – 328 с. – ISBN 978-966-2771-21-3 – (Гриф МОН – рекомендовано Науково-методичною Радою МОН України, лист №14/18-3975, протокол № 3 від 07.09.2009 р.)

Методичні рекомендації

1. Обухівська А.Г. Методичні рекомендації з окремих аспектів діяльності практичних психологів і консультантів ПМПК / А.Г. Обухівська, Т.Д. Ілляшенко, Л.Є. Андрусішина. – Електрон. дані. – Київ : Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 56 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM), 12 см. – ISBN 978-617-7118-00-7

2. Адаптація дітей до навчання у школі в діяльності психологічної служби: методичні рекомендації / за наук. ред. В.Г. Панка – Електрон. дані. – Київ, Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 100 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM), 12 см. – ISBN 978-617-7118-05-2

3. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період : [метод. рек.] / авт. кол.: Н. П. Бочкор, Є. В. Дубровська, О. В.Залеська та ін. ; [упор.: Н. В. Лунченко, Л. Л. Сідельнік]. – К. : МЖПЦ «Ла Страда-Україна», 2014. – С. 7-13.

Навчальні програми

1. Збірник програм факультативних курсів, курсів за вибором та спецкурсів для застосування в роботі працівниками психологічної служби загальноосвітніх навчальних закладів / за наук. ред. В.Г. Панка. – Електрон. дані. - К.: Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2013. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM), 12 см. – ISBN 978-617-7118-03-8 – (Гриф МОН лист ІТЗО № 14.1/12-Г-165 від 15.05.2013 р.)

2. Програма «Особлива дитина: для дітей дошкільного віку зі спектром аутистичних порушень» / авт. кол. за ред. Шульженко Д. І., Островської К. О. – Інтернет видання. – Київ, Національний Педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, 2013. –250 с. – (Гриф МОН – рекомендовано МОН України, лист №1/11- 13887 від 11.09.2013 р.)

**Перелік фахових періодичних видань рекомендованих для використання
в практичній діяльності працівників психологічної служби системи
освіти**

Назва видання	Передплатний індекс	Періодичність/обсяг
ВИДАВНИЦТВО «ШКІЛЬНИЙ СВІТ»		
Газета «Психолог»	23316	2 рази на місяць, 120 сторінок
Газета «Соціальний педагог»	91815	1 раз на місяць, 60 сторінок
Газета «Дефектолог»	90224	1 раз на місяць, 60 сторінок
Газета «Психолог дошкілля»	37648	1 раз на місяць, 60 сторінок
Психолог. Бібліотека	23677	1 раз на місяць
Соціальний педагог. Бібліотека	49407	1 раз на місяць
Електронний додаток до газет		1 раз на місяць
ВИДАВНИЦТВО «СОЦИС-ПРЕС»		
Журнал «Практична психологія та соціальна робота»	74046	1 раз на місяць
Журнал «Обдарована дитина»	74016	10 разів на рік
ВИДАВНИЦТВО ТОВ «Міжнародний центр фінансово-економічного розвитку Україна»		
Журнал «Практичний психолог: Дитячий садок»	37775	1 раз на місяць 64 сторінки
Журнал «Практичний психолог: Школа»	37772	1 раз на місяць 64 сторінки

Аналіз роботи

психологічної служби м. Красноармійська у 2013 – 2014 н.р.

Керівництво Асоціацією практичних психологів міста здійснювалося за проблемою «Впровадження інноваційних психологічних технологій у роботу практичних психологів закладів освіти».

Методичний супровід здійснювався у кількох напрямках:

- Організація та проведення засідань Асоціації психологів;
- Проведення постійно – діючого семінару «Арт – терапевтична майстерня в роботі практичного психолога»
- Робота інтерв'їзійних груп практичних психологів
- Консалтінгова допомога.

Методист з психологічної служби є учасником двох обласних творчих груп: «Роль, місце та основні функції практичного психолога та соціального педагога в організації навчально – виховного процесу» та «Розробка циклограми діяльності фахівців психологічної служби системи освіти області».

4 заклади освіти (ЗОШ № 2, ЗОШ № 9, КНВК, БПГ) стали учасникам обласного пілотного проекту виявлення та психолого – педагогічного супроводу потенційно обдарованих дітей. 250 учнів сьомих класів стали учасниками проекту та пройшли діагностичне обстеження за комплексом методик, наданих обласним науково – методичним центром психологічної служби освіти. Серед дітей було відібрано 23 учня, які увійшли до обласного банку потенційно обдарованих учнів.

Практичними психологами міста організовано і проведено заходи з питань адаптації учнів 1 класів до навчання в школі. Проведено моніторинг адаптації учнів 1-х класів. За результатами моніторингу отримано наступні висновки:

I етап				II етап			
К-сть адаптованих	%	К-сть дезадапованих	%	К-сть адаптованих	%	К-сть дезадапованих	%
764	94	48	6	778	95,6	34	4,4

Порівняно з минулим роком кількість дезадапованих учнів зменшилася на 3%.

30 учнів 1-9 класів обстежено міською та обласною ПМПК та встановлено подальшу форму навчання. Суттєвих зауважень до роботи практичних психологів у ПМПК немає.

Для учителів, які атестуються міською атестаційною комісією проведений тренінг з питань атестації. Для директорів ЗНЗ та ПНЗ проведено семінар – практикум з елементами тренінгу в рамках управлінської майстерні. Підготовлено і впроваджено у роботу ЗНЗ «Щоденник професійного розвитку та саморозвитку практичного психолога у міжатестаційний період».

Протягом 1 півріччя було організовано і узагальнено кілька моніторингів:

- 3 питань адаптації першокласників.
- 3 питань функціональної готовності дітей 6-тирічного віку до навчання в школі
- 3 питань профілактики правопорушень серед дітей та молоді.
- 3 питань оздоровчої функції освіти (серед учнів 7 класів)

Провідною тематикою у роботі Асоціації практичних психологів стало використання арт – терапевтичних технологій. Так у місті проведений семінар по створенню ляльок – мотонок (Піскунова О.А., БПГ), використання кольорової терапії (Самофалова Л.М., ЗОШ №2), використання музикотерапії та робота з глиною (Кочетова К.С., ЗОШ № 12), різноманітні арт – терапевтичні аспекти у роботі з дошкільнятами (Антонова В.М., Лозинська В.О., психологи ДНЗ№11, 55). Методист з психологічної служби провела перший в місті вебінар на платформі «Класна оцінка» «Фототерапія в роботі практичного психолога»

Вже традиційним стало проведення тижня психології в останній тиждень квітня. В 2013 – 2014 н.р. тиждень проведений за єдиним планом відділу освіти, підсумковим заходом стало проведення міської психологічної гри «Маршрут у світ професій», де прийняли участь учні 9-10 класів 11 шкіл міста.

В 2013 – 2014 навчальному році 7 шкіл міста продовжили роботу у Всеукраїнській протиалкогольній профілактичній програмі «Сімейна розмова» (ЗОШ №2,5,12, 14,15, 35 БПГ). Шкільні координатори відвідали інструктивно – методичну нараду з питань впровадження програми та

провели вхідне та вихідне тестування, відповідно до умов реалізації програми.

11 учнів загальноосвітніх шкіл (10 – 11 класи) прийняли участь у міському етапі олімпіади з психології та педагогіки. Проте до участі в очному турі учень відібраний не був. Це свідчить про необхідність посилення роботи з питань викладання психології в загальноосвітніх закладах. У 2013 – 2014 році практичними психологами недостатньо організована та проведена науково – дослідна робота із старшокласниками. Учасникам очного етапу стала учениця 11 класу ЗОШ №9 Зеркаль Влада (керівник Ополінська О.І). Переможці відсутні.

Практичні психологи міста постійно підвищують свій професійний рівень, приймаючи участь у різноманітних семінарах та тренінгах («Використання карток «Креатив», автор Луценко Ю.А., співробітник Всеукраїнського науково – методичного центру психології АПН України», «Супервізія в роботі практичного психолога», автор - співробітники Луганського інституту післядипломної педагогічної освіти, «Цілительні рухи душі», автор Ткач Наталія, асоціація практикуючих психологів Донбасу).

Практичні психологи Сервачак О.В., КНВК, Самофалова Л.М., ЗОШ № 2, Кочетова К.С., ЗОШ № 12 прийняли участь у роботі Літньої школи для обдарованих учнів. Тренінги, проведені колегами мали успіх та викликали серед учнів високий резонанс. Цікаве розвивальне заняття було продемонстроване практичним психологом ЗОШ № 14 Комісар К. С. в рамках атестаційних заходів. Необхідно зазначити високий рівень підготовки її атестаційних матеріалів.

Практичним психологом ДНЗ № 11 Антоною В.М. розроблена корекційно-розвивальна програма для дітей старшого дошкільного віку «Незабаром до школи» (у двох частинах). Електронний варіант програми знаходиться у медіатеці ММК для вільного використання. Програма рекомендована для впровадження практичними психологами ДНЗ у роботу.

Самофалова Л.М., ЗОШ № 2 підготувала корекційно-розвивальну програму "Досягнення психічної рівноваги, зниження емоційного напруження обдарованих дітей" з питань підготовки та налаштування учнів на участь в олімпіадах.

Практичними психологами підготовлена підбірка матеріалів з питань профілактики стресу та збереження психологічного здоров'я всіх учасників навчально – виховного процесу.

Поширення передового психологічного досвіду:

- Завідувач ММК Молчанова І.І. , методист ММК Соловйова В.В. направили матеріали на **Всеукраїнський конкурс «Методичний кабінет»**, організований видавництвом «Шкільний світ» та журналом «Методист». Результатом участі у конкурсі стало I місце в номінації «Організація роботи методичного кабінету: розробки тренінгів, ділових ігор, семінарів».
- Методистом Соловйовою В.В. підготовлено конкурсні роботи у номінації «Майстер – клас» - «Формула професійної успішності практичного психолога» та «Хіт – парад інноваційних освітніх практик» - «Фототерапія в роботі практичного психолога» (матеріали вебінару)
- Підготовлені матеріали до участі у Всеукраїнської електронній науково-практичній конференції «Післядипломна педагогічна освіта як технологія розвитку фахової компетентності». Стаття «Деякі аспекти формування управлінської культури керівників освітніх установ» (Секція «Проектування професійного розвитку керівників у системі неперервної педагогічної освіти»).
- Підготовлені матеріали на обласну науково-практичну конференцію «Психолого-педагогічний супровід розвитку та самоактуалізації інтелектуально обдарованої молоді: досвід, проблеми, перспективи». Стаття «Арт – терапевтичні підходи практичного психолога у роботі з обдарованими учнями»
- Сервачак О.В. «Учніське самоврядування як активна форма розвитку компетентної особистості школяра»//Навчання без шкоди для здоров'я. Довідник-практикум керівника та педагогів школи сприяння здоров'ю – Донецьк: Витоки,2013. Стаття присвячена питанням розвитку учнівського самоврядування.
- Сервачак О.В. Застосування методу «активного читання» як спосіб формування читацької та Інтернет-культури старшокласника//Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Психолого-педагогічний супровід розвитку обдарованості особистості учня – Івано-Франковськ. 2014р. Стаття

присвячена питанням розвитку читацької та Інтернет-культури старшокласників.

Поряд з перевагами в роботі Асоціації практичних психологів існують проблеми на які необхідно звернути увагу в подальшому:

1. **Недостатній рівень колекційної та розвивальної роботи практичних психологів.** Робота деяких працівників служби звужується до профілактичних бесід, лекцій, виступів та створення інформаційних пам'яток. Практичні психологи недостатньо володіють навичками зниження тривожності, агресивності, створення розвивального середовища для життєтворчості особистості.
2. **Недостатній рівень володіння психологами сучасними психологічними технологіями** (казко терапія, пісочна терапія, асоціативні картки, фототерапія, музико та кольорова терапія)
3. **Недостатній рівень володіння навичками професійного психологічного консультування.** Часто зустріч з учасниками НВП зводиться до бесід та чаювання, тоді як клієнти потребують професійної психологічної допомоги. Дехто з колег навіть не розрізняє поняття «консультування» та «бесіда».
4. **Перевантаження діагностичними методиками, результати яких не мають ніякої суттєвої значущості.** Таким чином в учнів, педагогів та батьків створюється образ практичного психолога, який весь час тестує. Зазначу, що дехто з колег навіть не повідомляє результати тестувань, знижуючи тим самим мотивацію до співпраці з психологом у подальшому.
5. **Недостатній рівень ведення діловодства практичними психологами.** Деякі працівники психологічної служби недбало ставляться до ведення необхідної документації, насамперед журналу обліку робочого часу, журналу консультацій.
6. **Несвоєчасне надання періодичної та статистичної інформації до ММК,** що призводить до затримки звітності до обласного науково-методичного центру практичної психології.

Таким чином, прошу звернути увагу на перераховані недоліки і спланувати роботу у 2014 – 2015 році щодо їхнього усунення.

Бажаю всім успіхів, натхнення та терпіння! З повагою, методист з психологічної служби Соловійова Вікторія Вікторівна.

Соціально – психологічні дослідження, скринінги, моніторинги

Тема соціально-психологічного дослідження	Мета	Цільова група	Дата (на який період розраховано)
Дослідження рівня функціональної готовності до навчання дітей 6-тирічного віку	Визначення готовності до навчання	Вихованці старших груп ДНЗ	Квітень
Моніторингове дослідження психоемоційного стану дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах,	Визначення можливих наслідків для здоров'я дітей від перебування у травматичних ситуаціях, надання рекомендації батькам щодо профілактики посттравматичного стресового розладу у дітей	Учні 1-11 кл.	Жовтень - листопад
Моніторинг професійних та особистісних якостей педагогів	Дослідження професійних якостей педагогів, які атестуються	Педагоги міста, які проходять атестацію	Листопад, грудень
Впровадження пілотного Проекту виявлення та психолого-педагогічного супроводу потенційно обдарованих дітей	Розбудова системи раннього виявлення та забезпечення психолого-педагогічного супроводу потенційно обдарованих дітей	Учні 7 класів	Січень - лютий
Здійснення моніторингу ризиків виникнення всіх форм насильства серед дітей та учнівської молоді, визначення причин тривожності та агресивності	Дослідження	Учні ГППУ	2 рази на рік

План роботи Асоціації практичних психологів

№ з/п	Тематика засідань	Дата	Відповідальні	Форма узагальнення матеріалів
1	<ol style="list-style-type: none"> Інструктивно-методична нарада. Аналіз роботи Асоціації психологів за 2014-2015 навчальний рік. Впровадження методичних рекомендацій МОНУ у планування роботи. Анкетування спеціалістів з метою вивчення актуальних для них питань та ефективної організації діяльності асоціації психологів міста. Ознайомлення з методичними рекомендаціями «Соціально – педагогічна робота з дітьми у конфліктний та пост конфліктний період» 	Серпень	Соловйова В.В. КНВК, ЗОШ № 2, БПГ, ліцей	Протокол, Підготовка збірника рекомендацій
2	<ol style="list-style-type: none"> Семінар для практичних психологів “ Психологічна робота з дітьми у конфліктний та пост конфліктний період” Моніторинг стану дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, Засідання творчої групи практичних психологів, учасників обласного пілотного проекту (ТГ) 	Вересень	Соловйова В.В., ЗОШ № 2, 5,12 ТГ - ЗОШ № 2, 9, КНВК, БПГ	Підготовка рекомендацій Довідка
3	<ol style="list-style-type: none"> Організація діяльності “Школа професійного становлення та адаптації молодих спеціалістів психологічної служби». Підготовка просвітницького журналу для батьків (ПЖ) Інтервізійна група практичних психологів (ІГ) 	Жовтень	Соловйова В.В., ПЖ - ЗОШ № 3, 4, 6 ІГ – по запиту	Просвітницький журнал
4	<ol style="list-style-type: none"> Практикум «Методичні інструкції для педагогів із психологічної роботи з дітьми» Моніторинг корекційно-розвивальної роботи практичних психологів за результатами діагностичних мінімумів в 1-х, 5-х класах. Консультації спеціалістів з питань організації у передатестаційний період 	Листопад	Соловйова В.В. ЗОШ № 14, 15, БПГ, КДНЗ № 11	Рекомендації, Довідка -
5	<ol style="list-style-type: none"> ПДС «Арт – майстерня у роботі практичного психолога» (лялькова терапія) Інтервізійна група практичних психологів ЗНЗ, ДНЗ Засідання міської комісії з питань експертизи психологічного інструментарію (ЗК) 	Грудень	Соловйова В.В., КДНЗ № 2, 5,8, 11, 51 ІГ – по запиту ЗК – Соловйова, Сервачак, Самофалова	Рекомендації - Протокол
6	<ol style="list-style-type: none"> Тематичний вебінар «Психологічний супровід педагогічних інновацій» “Школа професійного становлення та адаптації молодих спеціалістів психологічної служби». Засідання творчої групи практичних психологів, учасників обласного пілотного проекту 	Січень	Соловйова В.В., ТГ (за окремими списком)	Рекомендації

7	<ol style="list-style-type: none"> 1. Семінар “Психологічна робота з дітьми та батьками в умовах травматичної кризи ” 2. Підготовка просвітницького журналу для батьків (ПЖ) 3. Індивідуальне консультування (методична та інформаційна допомога) 	Лютий	Соловйова В.В., КНВК, 12, ліцей ПЖ – ЗОШ № 8, 9, 35	<p>Рекомендації</p> <p>Підготовка журналу</p>
8	<ol style="list-style-type: none"> 1. Практикум «Творчість як фахова майстерність практичного психолога» (тематика на вибір ПП) 2. Презентація системи роботи практичних психологів, які підлягають атестації 3. Інтервізійна група практичних психологів 	Березень	Соловйова В.В., ЗОШ № 14, 15, 35, КДНЗ № 55	<p>Рекомендації</p> <p>Презентація</p>
9	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організація психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами: аутизм 2. Проведення єдиного міського тижня психології 3. Психологічний дайджест «Школа психологічного здоров'я» (ПД) (робота в рамках методичної студії для педагогів) 	Квітень	Соловйова В.В., КДНЗ № 11, КДНЗ № 51 ПД: за бажанням	<p>Протокол</p> <p>План роботи тижня психології</p> <p>Протокол, довідка</p>
10	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організація методичної виставки психологічної літератури, підбір матеріалів на допомогу класним керівникам, вчителям, батькам. 2. Аналіз результатів дослідження функціональної готовності шестирічної дитини до школи 3. Засідання творчої групи практичних психологів, учасників обласного пілотного проекту 	Травень	Соловйова В.В. ТГ за окремим списком	<p>Презентація,</p> <p>Досвід</p>
11	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз діяльності психологічної служби за 2014 – 2015 навчальний рік 2. Індивідуальне консультування (методична та інформаційна допомога) 3. Психологічний супровід Літньої школи для обдарованих учнів (тренінги) (ЛШ) 	Червень	Соловйова В.В., ЛШ – КНВК, ЗОШ № 2, 12	Довідка

Протягом року:

1. **Виявлення, вивчення, апробація та впровадження в практику передового психологічного досвіду:** Сервачак О.В., практичний психолог КНВК
2. **Психолого – консультативний патронаж, адресна допомога практичним психологам :**
 - ЗОШ № 3 (вересень)
 - ЗОШ № 4 (жовтень)
 - ЗОШ № 6 (листопад)
 - ЗОШ № 8 (грудень)
 - ЗОШ № 9 (січень)
 - ЗОШ № 15 (лютий)
 - ЗОШ № 35 , ДНЗ № 5(березень)
 - Ліцей «Надія» , ДНЗ №8, (квітень)

Рекомендації
щодо планування діяльності практичного психолога
загальноосвітнього закладу освіти
на 2014-2015 навчальний рік

Планування роботи психологічної служби закладу починається з вивчення проблем, запитів та специфіки конкретного навчального закладу, аналізу роботи психологічної служби за минулий рік (якщо психолог працює не перший рік), а також з урахуванням пріоритетних завдань психологічної служби системи освіти України.

Планування має бути системним, з дотриманням принципів наступності та доцільності, фахівець має враховувати власну професійну кваліфікацію.

Річний план роботи психологічної служби є окремим розділом річного плану роботи навчального закладу, тому у ньому повинні бути вказані ті загальношкільні заходи, у яких бере участь психолог.

План повинен містити наступні частини:

1. Титульний лист, де має бути відображена повна назва закладу та ПІБ фахівця, навчальний рік. У верхніх кутках розташовані написи: ЗАТВЕРДЖЕНО, назва закладу та ПІБ керівника (лівий куток) та УЗГОДЖЕНО та назва МЕТОДИСТ, ЩО ВІДПОВІДАЄ ЗА ПСИХОЛОГІЧНУ СЛУЖБУ СОЛОВ'ЙОВА В.В. (правий куток), місця для підписів.
2. Вступна частина до плану повинна містити: характеристику закладу освіти (кількість учнів, педагогів, спеціалізацію закладу, профільність), короткий опис основних досягнень в роботі психологічної служби за минулий рік, пріоритетні напрямки роботи закладу на наступний рік, завдання психологічної служби, проблема над якою працюватиме спеціаліст (загалом до 2-х листів).
3. Основна частина плану містить таблицю з основними напрямками діяльності психолога, заходами щодо їх реалізації та терміном виконання.

Додаток 1.

Орієнтовні завдання для практичного психолога закладу освіти:

- визначення психологічної готовності дітей 6-річного віку до навчання у школі та психологічний супровід процесу адаптації учнів 1-х, 5-х та 10-х класів;
- психологічне забезпечення до профільного та непрофільного навчання, сприяння професійному самовизначенню учнів;
- психологічний супровід випускників до та під час зовнішнього незалежного оцінювання;

- психологічний супровід дітей з особливостями психофізичного розвитку;
- психологічний супровід пошуку, виявлення та підтримки дітей, що мають здібності та обдарованість;
- рання профілактика негативних явищ у дитячому середовищі, формування цінностей здорового способу життя,
- психологічний супровід дітей «групи ризику» тощо.

Додаток 3

Орієнтовний зміст основних напрямків роботи (обов'язкові до виконання мінімуми та додаткові заходи, при наявності годинних ресурсів та запиту закладу):

1. Психологічний супровід навчально-виховного процесу.

- Допомога учням 2-3 класів, що мають складності у навчанні (спостереження, індивідуальна поглиблена діагностика, корекцій на робота з вирівнювання недоліків у пізнавальній сфері окремих дітей).
- Підготовка учнів 4-х класів до переходу на II ступінь навчання (діагностичний скринінг, поглиблена діагностика окремих учнів, корекцій на робота з вирівнювання недоліків пізнавальної сфери).
Відстеження особливостей особистісного розвитку учнів 7-х класів (діагностичний скринінг з вивчення особливостей характеру, емоційної сфери, поглиблена діагностика окремих учнів, корекція).
- Участь у профілактичних оглядах (весна, осінь, учні 5-х, 8-9-х класів, 1-11 (диспансерний облік)).
Психологічний супровід ЗНО (просвітницько-профілактичні заходи з керування стресовими реакціями, підвищення ефективності навчального процесу: прийоми щодо запам'ятовування матеріалу тощо).
- Тиждень психології (тематичний, за єдиним планом ММК)
Просвітницькі заходи для педагогів та батьків щодо особливостей навчання та виховання учнів різних вікових категорій.
Підготування дитини до ПМПК.

2. Психологічна готовність і адаптація до умов НВП

- Попередження дезадаптації учнів 1, 5-х класів, 10-х (за запитом) (діагностичні скринінги, проведення адаптаційних класних годин; поглиблена діагностика учнів, що мають ознаки дезадаптація, корекція).
- Участь у роботі МО вчителів початкової школи, проведення тематичних консультації для вчителів, що викладають у означених класах.

- Участь у педагогічних нарадах, проведення власних семінарів з проблем адаптації.
- Участь у батьківських зборах з питань адаптації та гармонізації учнів вищевказаних класів.
Участь у роботі медико - психолого-педагогічних консилиумах з питань адаптації (якщо школа практикує таку форму роботи).

3. Психологічна профілактика негативних явищ

3.1. Превентивне виховання (охоплення просвітницько-профілактичною роботою великих мас учасників НВП)

- Проведення просвітницько-профілактичних заходів для учнів переважно 6 - 8 класів з формування навичок безпечної поведінки, цінностей ЗСЖ, попередження протиправної поведінки (у тому числі з використанням активних та інтерактивних форм роботи).
- Проведення власних або сумісних з класним керівником заходів для учнів 1-4 класів (за запитом) з формування загальнолюдських цінностей.
- Участь у дні правових знань, у місячниках збереження здоров'я, Дні боротьби зі СНІДом тощо (виступи, кутки тощо)
- Проведення соціально-психологічних опитувань (за запитом).
- Участь на батьківських зборах, педагогічних нарадах з питань попередження негативних явищ у дитячому середовищі тощо
Надання інформаційних матеріалів вчителям (класним керівникам, вчителям з Основ здоров'я) для роботи з дітьми
Викладання гуртків та факультативів з формування ЗСЖ, відповідальної поведінки

3.2. Робота з дітьми «групи ризику» (надання адресної допомоги певним категоріям учнів)

- Надання допомоги «важким дітям» (діти ВО, діти, що мають складності у поведінці, емоційні відхилення), поглиблена діагностика особистісної та емоційної сфери цих дітей, проведення консультаційних та корекційних заходів.
- Надання рекомендацій у формі індивідуальних, групових тематичних консультацій для педагогів та батьків цих учнів.
- Складання психологічних характеристик на дітей ВО, рекомендацій у щоденник класного керівника.
- Участь у нарадах, радах профілактики, семінарах по роботі з дітьми «групи ризику» тощо.

